

ПЕРЛІВНИЦЕВІ (UNIONIDAE) БАСЕЙНУ СІВЕРСЬКОГО ДІНЦЯ

Найбільш детально малакофауну Сіверського Дінця з'ясовано у 80-ті роки ХХ ст. [1]. З 22 видів перлівницевих, зареєстрованих у водоймах України, у середній течії річки виявлено 16 видів - *Batavusiana* (2), *Unio* (6), *Anodonta* (3), *Colletopterum* (4), *Pseudanodonta* (1). Проте, в зв'язку із інтенсивним забрудненням водойм за останні два десятиріччя малакофауна України зазнала як якісних, так і кількісних змін. Метою нашого дослідження було з'ясування сучасного видового складу перлівницевих басейну Сіверського Дінця у межах Донецької, Луганської, Харківської областей.

У басейні Сіверського Дінця виявлено 13 видів Unionidac - *Batavusiana* (3), *Unio* (5), *Anodonta* (2), *Colletopterum* (2), *Pseudanodonta* (1). Видовий склад перлівницевих досліджених водойм представлено у таблиці. Не виявлено тут *Crassiana crassa*, *B. musiva*, *A. stagnalis*, *C. minimum*, а також особливо рідкісних для України взагалі видів - *C. subcirculare* і *U. muelleri*. Найчастіше зустрічаються *U. pictorum*, *U. conus*, *C. piscinale*. У більшості водойм вони є домінуючими видами, а їх чисельність досягає 50–100 екз./м². У стоячих водоймах переважає *C. ponderosus* зі щільністю поселення до 30 екз./м². У забруднених промисловими відходами водоймах (р. Казенний Торець, м. Слов'янськ) перлівницевих дуже мало. Тут здебільшого трапляються порожні черепашки, а густина поселення живих молюсків не перевищує 0,1 екз./м².

Звичайним паразитом перикардію і нирок перлівницевих басейну Сіверського Дінця є *Aspidogaster conchicola* Baer. Гельмінта зареєстровано у всіх виявлених тут видів молюсків. Екстенсивність інвазії *U. pictorum*, *C. piscinale*, *U. conus*, (р. Сіверський Донець, смт. Станично-Луганське) становить 6,3, 18,2, 29,4%, інтенсивність її – 1, 1,5, і 2,4 екз./особ. відповідно.

Поширення перлівницевих у басейні Сіверського Дінця

Водойма	Місце збору	Видовий склад Unionidae
р. Уди	Солоницівка (Х.)	Unio conus, U. tumidus, Colletopterum piscinale, Anodonta cygnaea, Batavusiana irenjensis, B. fuscula
	Н. Баварія (Х.)	U. conus, C. piscinale, A. cygnaea. B. nana, B. fuscula, Pseudanodonta complanata
р. Мож	Мерефа (Х.)	U. pictorum, U. conus, C. piscinale, A. zellensis
р. Сіверський Донець	Ч. Вишкін (Х.)	U. pictorum, U. rostratus, U. conus, U. limosus, C. ponderosus, P. complanata
оз. Лиман	Лиман (Х.)	U. pictorum, U. conus, A. cygnaea
р. Балаклійка	Балаклія (Х.)	C. ponderosus
р. Оскіл	Червоний Оскіл (Х.)	U. pictorum, U. conus, C. ponderosus
р. Казенний Торець	Слов'янськ (Д.)	U. conus, C. ponderosus
р. Красна	Кремінна (Л.)	U. pictorum, C. piscinale
р. Айдар	Новоайдар (Л.)	U. conus
р. Сіверський Донець	Станично-Луганське (Л.)	U. pictorum, U. conus, C. piscinale, B. nana, P. complanata

Примітка. В таблиці використано наступні скорочення областей: Д. - Донецька, Л. - Луганська, Х. - Харківська.

Література:

Затравкин М.Н. Гидромалакофауна среднего течения реки Северский Донец // Зоологический журнал. – 1980. – Т. 59, № 11. – С. 1739-1742.